

BIULETYN
SĄDU NAJWYŻSZEGO
nr 1/2023

z dnia 27 lutego 2023 r.

Spis treści

	Str.
PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ.....	2
UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ	6
ORZECZENIA IZBY CYWILNEJ	12
PYTANIE PRAWNE DO IZBY KARNEJ.....	15
PYTANIA PRAWNE DO IZBY KONTROLI NADZWYCZAJNEJ I SPRAW PUBLICZNYCH	16
PYTANIA PRAWNE DO IZBY ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ.....	17
PYTANIE PRAWNE DO IZBY PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH.....	18

PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ

III CZP 1/23

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Opolu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w stanie prawnym wprowadzonym od dnia 7 listopada 2019 r. ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1469 z późn. zm.) przysługuje zażalenie na zarządzenie przewodniczącego, którego przedmiotem jest wezwanie strony do uiszczenia zaliczki na poczet wydatków, na przykład na wynagrodzenie dla kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu (art. 394 § 1 pkt 6 k.p.c.), a w przypadku pozytywnej odpowiedzi na powyższe pytanie, który sąd jest właściwy do rozpoznania tego zażalenia, czy sąd pierwszej instancji w innym składzie (art. 394^{1a} § 1 k.p.c.), czy sąd drugiej instancji?”

III CZP 2/23

Pytanie prawne Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy na administracyjny tytuł wykonawczy obejmujący zobowiązanie podatkowe, które było zabezpieczone hipoteką przymusową, może zostać nadana klauzula wykonalności w celu zaspokojenia tego zobowiązania w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji sądowej przeprowadzonej z nieruchomości obciążonej tą hipoteką?”

III CZP 3/23

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy właścicielowi nieruchomości, której wartość zmniejszyła się na skutek wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania, jednak bez związku ze szczegółowymi ograniczeniami wynikającymi z art. 135 ust. 3a Prawa ochrony środowiska, przysługuje odszkodowanie na podstawie art. 129 ust. 2 tej ustawy?”

III CZP 4/23

Pytanie prawne Sądu Rejonowego w Olkuszu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy osoba, której powołanie na stanowisko komornika sądowego wygasło z mocy prawa ze względu na rezygnację z pełnienia obowiązków komornika na podstawie art. 15a ust. 1a punkt 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1277 ze zm., obecnie art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych, Dz. U. z 2018 r., poz. 881, ze zm.), a która pełniąc obowiązki komornika sądowego wydała postanowienie o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego, uchylone przez sąd w trybie nadzoru nad egzekucją na podstawie art. 759 § 2 k.p.c., jest osobą uprawnioną w myśl art. 770 § 5 k.p.c. do wniesienia zażalenia na to postanowienie sądu jako «inna osoba, której to postanowienie dotyczy»?”

III CZP 5/23

Pytanie prawne Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy wytoczenie przeciwko bankowi powództwa przyjmującego za podstawę niedozwolony w myśl art. 385¹ § 1 k.c. charakter postanowień umowy kredytu, dotyczących indeksacji lub denominacji kredytu względem CHF, przez kredytobiorcę będącego sędzią orzekającym w sądzie pierwszej instancji stanowi okoliczność wywołującą uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności takiego sędziego w myśl art. 49 k.p.c. w sprawie wszczętej z takiego powództwa przez innego kredytobiorcę przeciwko temu lub innemu bankowi?”

III CZP 6/23

Pytanie prawne Sądu Rejonowego w Przasnyszu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w przypadku złożenia przez wierzyciela wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego po śmierci dłużnika zachodzi podstawa do pobrania od wierzyciela opłaty egzekucyjnej, o której mowa w art. 30 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 210 ze zm.)?”

III CZP 7/23

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Krakowie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w świetle art. 135 ust. 4 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (tekst jedn: Dz. U. z 2022 r. poz. 2253), w czasie trwania przymusowej restrukturyzacji Banku niedopuszczalne jest wszczęcie w stosunku do tego podmiotu jakiegokolwiek postępowania zabezpieczającego, czy tylko takiego, które jest skierowane do majątku podmiotu w restrukturyzacji?”

UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ

III CZP 129/22 – z dnia 13 stycznia 2023 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Rejonowego w Raciborzu:

„Czy w stanie prawnym ukształtowanym na mocy ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1469) dopuszczalne jest na skutek rozpoznania zażalenia, o którym mowa w art. 394^{1a} § 1 k.p.c., wydanie przez inny skład sądu pierwszej instancji, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c., orzeczenia o treści «zmienić zaskarżone postanowienie przez jego uchylenie», a w przypadku pozytywnej odpowiedzi na powyższe pytanie, czy orzeczenie to podlega uzasadnieniu z urzędu (art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c.)?»

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 145/22 – z dnia 13 stycznia 2023 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie:

„1. Czy dopuszczalne jest nadanie klauzuli wykonalności na żądanie obligatariusza, aktowi notarialnemu, w którym dłużnik poddał się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania cywilnego na rzecz administratora zabezpieczeń działającego w imieniu własnym, ale na rzecz obligatariuszy;

2. Czy przeszkodę do nadania klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu, w którym dłużnik poddał się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania cywilnego, stanowi otwarcie wobec dłużnika przyspieszonego postępowania

układowego, jeżeli stwierdzona tym aktem wierzytelność objęta jest z mocy prawa układem?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 127/22 – z dnia 24 stycznia 2023 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Szczecinie

1. W stanie prawnym ukształtowanym ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1469 ze zm.), sąd drugiej instancji sporządza z urzędu uzasadnienie wydanego na posiedzeniu niejawnym postanowienia o odrzuceniu apelacji i doręcza stronie z urzędu odpis tego postanowienia z uzasadnieniem (art. 387 § 1 i § 3 zd. 3 k.p.c.);

2. odmawia podjęcia uchwały w pozostałym zakresie.

III CZP 131/22 – z dnia 24 stycznia 2023 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie:

„1) Czy przez «pozwanego», o którym mowa w art. 139¹ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 z późn. zm.) należy także rozumieć pozwanego będącego przedsiębiorcą wpisanego do Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej, o którym mowa w art. 133 § 2¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 z późn. zm.)?

w przypadku negatywnej odpowiedzi na pytanie nr 1

2) Czy przez przedsiębiorcę, o którym mowa w art. 133 § 2¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania

cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 z późn. zm.) należy także rozumieć przedsiębiorcę, w stosunku do którego ujawniono w Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej fakt zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej, lecz nie dokonano wykreślenia jego wpisu?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 131/22 – z dnia 24 stycznia 2023 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie:

„1. Czy prawomocne orzeczenie Sądu Rejestrowego (referendarza sądowego) w przedmiocie stwierdzenia braku podstaw do wszczęcia z urzędu postępowania w trybie art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn.: Dz. U. 2021 r., poz. 112, ze zm.) staje się na podstawie art. 365 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wiążące dla innych Sądów w zakresie stanowiącej przesłankę rozstrzygnięcia oceny Sądu Rejestrowego (referendarza sądowego), iż rezygnacja z funkcji jedyne go członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie była skuteczna;

2. Czy na gruncie stanu prawnego obowiązującego przed wejściem w życie art. 202 § 6 k.s.h. złożenie przez jedyne go członka zarządu oświadczenia o rezygnacji z funkcji na ręce pełnomocnika powołanego uchwałą zgromadzenia wspólników, było prawnie skuteczne?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 117/22 – z dnia 26 stycznia 2023 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi

Orzeczenie wojewódzkiej komisji do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych ustalające wysokość kosztów postępowania stanowi tytuł egzekucyjny i może zostać zaopatrzone w klauzulę wykonalności (art. 671 ust. 4 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1876 w zw. z art. 777 § 1 pkt 3 k.p.c.).

III CZP 124/22 – z dnia 26 stycznia 2023 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Kielcach:

„Czy do wartości przedmiotu sporu podlega wliczeniu żądana obok roszczenia głównego rekompensata za koszty odzyskiwania należności na podstawie art. 10 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 128/22 – z dnia 26 stycznia 2023 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Radomiu

Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych przysługuje droga sądowa do dochodzenia opłaty za udzielenie informacji o danych zgromadzonych na kontach ubezpieczonego lub płatnika składek oraz do dochodzenia odsetek za opóźnienie w przekazaniu opłaty, powstające po jej ustaleniu przez komornika sądowego w postępowaniu egzekucyjnym (art. 50 ust. 3 i 10 oraz ust. 10ab ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń

społecznych, jedn. tekst: Dz. U. z 2022 r., poz. 1009 ze zm.).

III CZP 141/22 – z dnia 26 stycznia 2023 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Rejonowego w Opolu

Sprzeciw może być oparty na dowodach nie wskazanych w zgłoszeniu wierzytelności (art. 258 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1520 ze zm.).

III CZP 98/22 – z dnia 31 stycznia 2023 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Katowicach

Roszczenie komandytariusza niebędącego przedsiębiorcą o wypłatę przypadającego na niego zysku w spółce komandytowej nie jest roszczeniem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 118 k.c.

III CZP 133/22 – z dnia 31 stycznia 2023 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Katowicach

Spółka kapitałowa, która w toku procesu nabyła prawa i obowiązki osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w związku z jej przekształceniem na mocy art. 584¹ - 584¹³ k.s.h., wstępuje do procesu, którego przedmiot dotyczy praw i obowiązków przejętych (art. 584² § 1 k.s.h.) bez konieczności uzyskania zgody strony przeciwnej. W takiej sytuacji nie ma zastosowania art. 192 pkt 3 k.p.c. Jednak w zakresie roszczeń objętych solidarnością bierną na mocy art. 584¹³ k.s.h. udział spółki przekształconej w postępowaniu zainicjowanym przez wierzyciela przeciwko przedsiębiorcy przekształconemu jest dopuszczalny na skutek wezwania do udziału w sprawie (art. 194 § 3 k.p.c.)

albo w drodze interwencji ubocznej wniesionej przez spółkę.

ORZECZENIA IZBY CYWILNEJ

II CSKP 135/22 – wyrok z dnia 11 sierpnia 2022 r.

Orzekanie przez sąd polski na podstawie obcego prawa materialnego powinno uwzględniać jego interpretację w kraju, w którym obowiązuje. Zastosowanie prawa obcego wymaga przeprowadzenia procesu wykładni, w którym poza wykładnią językową, uwzględnić należy także inne metody interpretacyjne, a nawet ukształtowaną linię obcego orzecznictwa.

II CSKP 326/22 – wyrok z dnia 17 sierpnia 2022 r.

1. Niedopuszczalne jest zastrzeżenie kary umownej uprawniające do jej naliczania po wygaśnięciu zobowiązania, którego wykonanie kara umowna zabezpieczała.

2. Moc wiążąca prawomocnego orzeczenia (art. 365 § 1 k.p.c.) nie obejmuje oceny ważności postanowienia umownego zastrzegającego karę umowną w sprawie o zapłatę tej kary umownej za dalszy okres niewykonania zobowiązania, którego wykonanie zabezpieczała.

II CSKP 160/22 – wyrok z dnia 18 sierpnia 2022 r.

Co do zasady sąd nie może uwzględnić jednocześnie roszczenia o ustalenie, że czynność prawna jest bezskuteczna z mocy samego prawa i roszczenia o zasądzenie równowartości tego, co wskutek tej czynności ubyło z majątku upadłego albo do niego nie weszło.

II CSKP 390/22 – wyrok z dnia 18 sierpnia 2022 r.

Zastrzeżenie obowiązku zapłaty – przez każdą ze stron – uzgodnionej sumy pieniężnej na wypadek wypowiedzenia umowy najmu przed upływem oznaczonego terminu nie ogranicza prawa do wypowiedzenia umowy, a jedynie ma zniechęcać do jego dokonania, podtrzymując trwałość umowy.

II CSKP 706/22 – postanowienie z dnia 8 września 2022 r.

Złożenie przez spadkobiercę, biorącego udział w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku, oświadczenia o odrzuceniu spadku już po uprawomocnieniu się postanowienia spadkowego, ale w terminie określonym art. 1015 § 1 k.c., stanowi podstawę do zmiany stwierdzenia nabycia spadku na wniosek tego spadkobiercy (art. 679 § 1 k.p.c.).

II CSKP 757/22 – wyrok z dnia 13 września 2022 r.

Małżonek, który udziela poręczenia za zobowiązanie drugiego małżonka, prowadzącego działalność gospodarczą, może być traktowany na tle art. 22¹ k.c. jako konsument. Pozostawanie w związku małżeńskim nie świadczy jeszcze o istnieniu tego rodzaju powiązań między małżonkami, które przesądzają, że małżonek przedsiębiorcy również prowadzi działalność zawodową lub gospodarczą.

II CSKP 534/22 – wyrok z dnia 16 września 2022 r.

Dokument stwierdzający wierzytelność, na podstawie którego cesjonariusz miałby nabrać przekonania o nieistnieniu pomiędzy cedentem a dłużnikiem zastrzeżenia zakazującego cesji wierzytelności nie może pochodzić od samego tylko cedenta,

zwłaszcza jeśli przedmiotem przelewu ma być wierzytelność, której charakter wskazuje na to, iż powstała na podstawie umowy ustawowo wymagającej co najmniej formy pisemnej albo w praktyce obrotu zwieranej w takiej właśnie formie.

II CSKP 930/22 – wyrok z dnia 20 września 2022 r.

Jeżeli umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie nie przewiduje zasad rozliczeń między stronami, rozliczenia odbywają się na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

II CSKP 508/22 – wyrok z dnia 27 października 2022 r.

1. Wystąpienie jednej z przesłanek określonych w art. 503 § 1 k.p.c. wyłącza zastosowanie rygoru pominięcia spóźnionych twierdzeń i dowodów.

2. Współuczestnik materialny wobec którego postępowanie zostało prawomocnie zakończone może być przesłuchany w sporze między stroną przeciwną, a drugim współuczestnikiem, tylko jako świadek (art. 259 pkt 3 k.p.c.).

PYTANIE PRAWNE DO IZBY KARNEJ

I KZP 1/23

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Szczecinie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w przypadku uznania, przez Sąd drugiej instancji, że Sąd pierwszej instancji przypisując w miejsce występku z art. 279 § 1 k.k. – występki z art. 291 § 1 kk, naruszył zasadę skargowości, przypisując inny czyn niż zarzucony aktem oskarżenia, rozstrzygnięcie Sądu odwoławczego powinno odnosić się do czynu przypisanego, czynu zarzuconego, czy też do obu czynów (zarzuconego i przypisanego)?”

**PYTANIA PRAWNE DO IZBY KONTROLI NADZWYCZAJNEJ
I SPRAW PUBLICZNYCH**

INZP 1/22

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w wypadku, gdy w głosowaniu uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą, bezwzględną większość głosów, a uznanie wszystkich kandydatów za wybranych spowodowałoby przekroczenie liczby wolnych stanowisk sędziowskich, przewidzianych w danym postępowaniu nominacyjnym, dopuszczalne jest w stosunku do tych kandydatów przeprowadzenie ponownego głosowania i uznanie za wybranych tylko tych kandydatów, którzy w tym głosowaniu uzyskali kolejno najwięcej głosów?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

PYTANIA PRAWNE DO IZBY ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ

II ZZP 1/23

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy brak doręczenia sędziemu Sądu Najwyższego postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wyznaczeniu go do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej powoduje, że nie rozpoczęła się w stosunku do niego kadencja, o której mowa w art. 22b § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym (aktualnie jednolity tekst: Dz. U. z 2021 r. poz. 1904 ze zm.), umożliwiająca podejmowanie czynności procesowych w tej Izbie?”

**PYTANIE PRAWNE DO IZBY PRACY I UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH**

III UZP 1/23

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy pobieranie emerytury z art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r., poz. 291) wyłącza możliwość nabycia przez byłego pracownika kolejowego prawa do deputatu węglowego w formie ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w art. 74 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego «Polskie Koleje Państwowe» (tekst jedn.: z 2021 r., poz. 146) z uwagi na okoliczność, że przesłanką ustalenia prawa do tej emerytury jest wyłącznie osiągnięcie przez ubezpieczonego wieku emerytalnego?»